



Poutní kaple sv. Vojtěcha na dobové pohlednici

KAPLE SVATÉHO VOJTĚCHA

1 km západně od řad po po turistických trasách

Když se roku 992 vrátil biskup Vojtěch z Říma do Prahy, zabloudil v hlubokých lesích nad osamělým Kúnovým dvorem, pozdějším Kounovem. Několik dní se marně pokoušel najít cestu ven, až přišel na lesní mýtinu, kde stádo hubených ovcí spásalo zpola uschlou trávu. Opodál pod stromy seděli zkroušení pastýři, zmožení strašlivým horkem, které už měsíce mořilo lidi i zvířata. Biskup požádal pastýře, aby mu ukázali cestu ku Praze a vyvedli jej z lesa. Ještě než se Vojtěch s pastýři rozloučil, poprosil o hlt vody, aby uhasil žízeň. Džbánky pastýřů však byly už prázdné, a tak ukázali vzhůru do kamenité stráně, kde byla jediná studánka v okolí. V ní však Vojtěch místo čistého pramene našel jen louži bahnitě vody, špatné k pití. Pastýři jen pokrčili rameny a mlčky vzhledli k vyprahlému nebi. Biskup, dojatý smutným pohledem ubohých lidí, povzbudil pastýře několika slovy naděje, vystoupil na blízký kámen, sepal ruce k modlitbě a prosil o déšť. Pastýři poklekli kolem kamene a prosili s ním. Brzy v dále zahřmělo, nebe potemnělo těžkými mraky a dolů se v dlouhých provazcích spustil životodárný déšť. Od té doby vděční lidé putovali na místo, kde biskup Vojtěch vykonal zázrak, a když roku 997 zemřel mučednickou smrtí (byl zavražděn 23. dubna 997 při misijní cestě mezi pohanské Prusy) a dva roky poté byl prohlášen svatým, postavili vedle studánky kapli k jeho počtě. Kámen, na němž při modlitbě stál, a do něj se otiskly obrysy biskupových nohou, vložili pod oltář.

Tak vypráví pověst o původu poutní kaple svatého Vojtěcha, která stojí pod jižní hranou Roviny asi jeden kilometr západně od kamenných řad. Dnešní barokní podobu dala kapli přestavba na přelomu 17. a 18. století, o stáří předchozí stavby nejsou spolehlivé doklady. Podle některých názorů byl původní kostelík poslední stavbou vesnice Krchleby (Rychleby), zpusťšené v roce 1318. Interiér kaple není přístupný, restaurovaný oltář s obrazem svatého Vojtěcha z roku 1883 je k vidění v novogotickém chrámu svatého Bartoloměje v Rakovníku. Studánka u kaple zanikla.

V sousedství kaple bývala v minulosti poustevna, v polovině 18. století ji obýval poustevník Antonín Vacek (zemřel roku 1763). Říká se, že uvnitř obydli měl pro sebe připravenou rakev, kterou za života používal jako spížirnu, kam ukládal potraviny, které dostal od lidí. „Teď se živím z rakev já, zanedlouho se z ní budou živit červi,“ říkal prý.

SOUŘADNICE GPS (WGS 84)

Kaple sv. Vojtěcha - N50 13.529 E13 40.980
Rozvaliny hradu Džbánů - N50 12.911 E13 42.783
Čertův kámen u Mutějovic - N50 12.120 E13 42.857
Trosky hradu Pravdy - N50 14.497 E13 42.858
Kláster v Dolním Ročově - N50 14.930 E13 46.819

SUVENÝRY Z KAMENNÝCH ŘAD



Turistická známka

Turistickou známku č. 932 „Kounovské kamenné řady“ lze koupit za obvyklou cenu na železničním nádraží Mutějovice, na Obecním úřadě v Kounově nebo v Informačním centru Poddžbánska na Šustně v Krupě.



Turistické razítko

Od roku 2006 mohou návštěvníci kamenných řad u Kounova získat zdarma otisk upomínkového razítka s textem „kamenné řady u Kounova“ a grafickým symbolem řad. Razítko je k dostání na železničním nádraží Mutějovice a na Obecním úřadě v Kounově.

VYBRANÉ SPOJE ČD

(trať č. 126 Rakovník – Louny; platí od 10. 12. 2006)

Rakovník - nádraží	Kounov	Mutějovice - nádraží	Louny	
6.19	6.47 (x)	6.54	7.42	nejede 25., 26. 12. 1. 1.
7.39	8.12	8.17	9.00	
10.30	11.03	11.08	11.49	
12.31	13.01	13.06	13.49	
14.45	15.13	15.18	15.58	
16.47	17.14 (x)	17.20	18.04	
18.55	19.23 (x)	19.28	20.08	nejede 24., 31. 12.
20.23	20.51 (x)	20.56	21.38	nejede 24., 31. 12.

Louny	Mutějovice - nádraží	Kounov	Rakovník - nádraží	
6.07	6.54	6.58 (x)	7.28	
7.44	8.31	8.35 (x)	9.03	
10.05	10.46	10.50	11.20	
11.55	12.42	12.47	13.19	
14.45	15.33	15.37	16.07	
16.37	17.20	17.25 (x)	17.53	nejede 24., 31. 12.
19.02	19.42	19.46 (x)	20.14	nejede 24., 31. 12.
20.32	21.10	21.14 (x)	21.40	nejede 24., 25., 31. 12.

(x) zastavuje na znamení

DOPORUČENÁ MAPA

Při cestách oblastí kamenných řad u Kounova a dalších výletech po Rakovnícku nezabloudíte s turistickou mapou, kterou v roce 2006 vydal Svazek měst a obcí Rakovnícka ve spolupráci s kartografickým nakladatelstvím ŽAKET a podporou Středočeského kraje. Mapa je v měřítku 1:60000 a poznáte ji podle modré obálky s červeným rakem.

Prospekty Kamenné řady u Kounova 1, 2 vydal Svazek měst a obcí Rakovnícka v roce 2006. Autorem textu je Roman Hartl (hartl@rakovnicko.info), grafickou úpravu a tisk provedla kancelář svazku, e-mail: region@rakovnicko.info.

2

Kamenné řady



ZAJÍMAVOSTI V OKOLÍ

NAPSAL
ROMAN HARTL



V RAKOVNÍCE 2006.
SVAZEK MĚST A OBČÍ RAKOVNICKA

ROZVALINY HRADU DŽBÁNU

3 km JV od řad po turistických trasách

Možná jen půl století stál nad sedlem Vrata u Lhoty pod Džbánem hrad Džbán. Badatelé soudí, že byl postaven pravděpodobně před polovinou 13. století a snad už ve druhé polovině téhož století zanikl, vinu dávají opukovému podloží, které neuneslo tíhu stavby, nebo požáru. Jasně nemají ani v úctě hradu, snad byl strážnicí při významné cestě, která sedlem Vrata vedla, snad byl loveckým hrádkem krále v křivoklátském hvozdu. Z hradu, který chránily tři okrouhlé a jedna čtvercová věž, se do dnešních dnů dochovalo několik rozvalených zdí a především zbytky hranolové věže a severní okrouhlé věže, označované mylně za zbytek studny. Část hradního ostrohu s jižním palácovým křídlem a jednou věží nenávratně zmizela při někdejší lámání opuky ke stavbě domů v okolních vsích a pálení vápna. Lidé stěnu lomu často považují za jižní hradbu Džbánu, mylí se však, klame je přirozený rozpad opuky, který velice připomíná záměrně vyskládané zdvo. O volně přístupném hradu, jehož rozvaliny pomalu zarůstají stromy a křovím, se vypráví pověsti o pokladech a přízracích, na jaře se tu prý lidé mohou setkat se zjevením Jasanové paní, jež obdaruje zlatou mincí každého, kdo ušetří květy rozkvetlých stromů.



Rozvaliny hradu Džbánu na dobové ilustraci

ČERTŮV KÁMEN U MUTĚJOVIC

5 km JV od řad po turistických trasách

Jedinou studnu v Pnětlukách chtěl prý kdysi zavalit čert kamenem a umořit místní osadníky žízni. Popadl v kraji obrovský balvan a letěl s ním do Pnětluk, cestou ho však zastihlo trojí kohoutí zakokrhání, ztratil sílu, balvan upustil a zmizel. Kámen, který čert na zádech nesl, je podle pověsti pozoruhodně zvrásněná křemencová skalka, která leží na rozcestí silnice z Mutějovic k místnímu nádraží a zelené turistické trasy ke hradu Džbánu. Skalka je registrovaným významným krajinným prvkem a někteří badatelé soudí, že mohla mít souvislost s kamennými řadami u Kounova, jedna z prohlubní na vrchu kamene má prý umělý původ a sloužila jako astronomický hledáček. V okolí Čertova kamene je několik archeologických nalezišť, k nejvýznamnějším objevům patří křemencový pěstní klín ze starší doby kamenné (asi 250 tisíc let př. n. l.) a pozůstatky lovecké stanice z pozdního paleolitu (kolem 10 tisíc let př. n. l.). K Čertovu kameni je volný přístup.

OPUKOVÉ A HRNČÍŘSKÉ MUTĚJOVICE

6,5 km JV od řad po turistických trasách



Expozice keramiky v Mutějovicích

V návesní usedlosti čp. 45 lze navštívit expozici české keramiky pálené v pecích na dřevo a zároveň prodejní expozici keramiky z hrnčírny Jiřího a Daniely Duchkových, kteří se věnují uživatelské a dekorativní keramice ryze přírodního charakteru (vzhled, zpracování, použité materiály), experimentální keramice, drobným plastikám, a replikám historických nádob. Chcete-li si expozice prohlédnout, popřípadě koupit sobě nebo jiným pro radost jedinečnou keramiku z mutějovické hrnčírny, stačí zazvonit u vstupních vrat statku nebo se domluvit předem telefonicky na číslech 313 575 545, 723 654 382, 607 882 954.

MUZEUM VE HŘEDLÍCH

7,5 km JV od řad po turistických trasách



Muzeum ve Hředlích

Archeologické nálezy, staré zemědělské nástroje, chmelové známky, zachovalý věžní hodinový stroj, ale i dokumenty z období komunismu jsou k vidění v expozici venkovského muzea ve Hředlích na návsi poblíž kostela Všech Svatých. Muzeum, otevřené v roce 2005, je především trojrozměrnou kronikou bohaté místní historie od nejstarších časů po současnost. V nevelkém prostoru je shromážděno udivující množství věcí a dokumentů, přibližujících Hředle a jejich minulost z mnoha stran, ať už jsou to archeologické doklady o praobyvatelích zdejšího kraje, exponáty představující zdejší tradici chmelářství, dolování uhlí, činnost spolků, významné osobnosti (zdejšími rodáky jsou básník-samouk František Chládek, jehož předčasná smrtí litoval velikán české literatury Jan Neruda jako ztráty velké naděje našeho písemnictví, nebo významný folklorista Ljuba Hornof-Karpatějev), staré pohlednice Hředel a okolí nebo četné předměty v rudém koutku, panoptiku totality. Zpestřením pro děti je zákoutí dobrého skřítky Pericha, pohádkové bytosti hředelských šachet a podzemních štol. Muzeum je otevřeno každou sobotu od 8 do 11.30 nebo po domluvě s tvůrcem a průvodcem muzea, panem Jaroslavem Vitnerem na telefonu 724 148 384.

Chmelařská obec Mutějovice byla navržena k prohlášení za vesnickou památkovou zónu. Ve vsi se dochovala řada obytných a hospodářských staveb osobité opukové lidové architektury Poddžbánska, která nemá jinde v České republice obdoby. V pomníku místních mužů, kteří padli v 1. světové válce, jsou uloženy schránky s hlínou z významných bojišť 1. světové války, kde bojovali čeští vojáci (Zborov, Vouziers, Avala a Doss Alto).

TROSKY HRADU PRAVDY

2,5 km SV od řad po turistických trasách

Poutním místem českých vlastenců se ve druhé polovině 19. století stal pro své jméno hrad Pravda mezi Pnětluky a Domoušicemi. Například jen při shromáždění 12. července 1868 se jich tady sešlo kolem deseti tisíc. Hrad Pravda nechali ve druhé polovině patnáctého století vybudovat na místě starší stavby páni z Kolovrat, snad hejtman Žateckého kraje Beneš z Kolovrat, zvaný Svině. Po roce 1523, kdy Pravdu koupili páni z Lobkovic, hrad zpusťl a stal se útočištěm tuláků a loupeživých rot. Kolovratský hrad bez věží, postavený z místního kamene opuky na půdorysu trojúhelníka, chránily ze dvou stran přirozené strmé svahy, hluboký příkop vylámaný kolem hradu a mohutný opevněný val v předhradí. Hrad, z něhož se dochovaly četné trosky zdí a staveb, je volně přístupný. O Pravdě se vypráví řada pověstí o skrytých pokladech, tajemných zjeveních, ohnivých sudech a podobně.



Údolí s klášteřem v Dolním Ročově na kresbě V. Olivy

KLÁŠTER V DOLNÍM ROČOVĚ

8 km SV od řad po turistických trasách

Dílem génia vrcholné barokní architektury Kiliána Ignáce Diezenhofera je augustiniánský klášter Nanebevzetí Panny Marie v Dolním Ročově. Klášter založil roku 1373 Albrecht z Kolovrat, roku 1950 byl zrušen a sloužil jako věznice, kasárna a dětská psychiatrická léčebna. Od roku 1995 je opět majetkem augustiniánů. Dnešní podoba kláštera v půvabném údolí, nazývaném latinicky Vallis beatae Virginis (údolí blahoslavené Panny) vznikla při přestavbě, zahájené roku 1746 podle návrhu proslulého architekta Kiliána Ignáce Diezenhofera, který také stavbu vedl až do své smrti v roce 1751. Interiéry kostela s opukovou sochou Madony z konce 14. století nebo náhrobkem zakladatele kláštera Albrechta z Kolovrat si lze prohlédnout při pravidelných bohoslužbách poslední neděli v měsíci od 14.30 hodin, při srpnové Mariánské pouti nebo po domluvě se správcem dolnoročovského kláštera, malířem Janem Valtem (telefon 721 175 237).

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI V OKOLÍ ŘAD

Hradiště na Rovině (viz 10. panel naučné stezky oblasti řad), barokně upravený gotický kostel sv. Víta se zděnou zvonici (areál není přístupný) a socha sv. Jana Nepomuckého s erbem řezníků na podstavci (k soše je volný přístup) v Kounově, barokní zámek v Domoušicích (nepřístupný).